

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 27CoE/50/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202734
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8514202734.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Mgr. Lenkou Zichovou, LL.M., advokátkou, so sídlom Stropkovská 3, Bratislava, proti povinnému R. H., bytom U. C. XXX, v konaní o vymoženie pohľadávky vo výške 2.512,96 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 3Er/278/2014-21 zo dňa 23. júla 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Jána Ondáša, Exekútorický úrad Košice, so sídlom Mlynárska 16, Košice, EX 1049/2014 zo dňa 14.05.2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že v posudzovanej veci sa oprávnený návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vymoženía pohľadávky na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Victoria legal arbiter, s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý svoju právomoc rozhodovať vo veci odvodil z rozhodcovskej zmluvy č. 8500020292 zo dňa 22. januára 2013. Rozhodcovská zmluva, na základe ktorej rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc prejednať spor, bola uzavretá vo forme samostatného formulára, ktorý oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Podľa názoru súdu prvého stupňa je však dojednanie rozhodcovskej zmluvy pri spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je v spojení s § 53 ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) neplatná. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciú silu, ale aj úroveň informovanosti. Táto situácia ho následne vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v predmetnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy, nakoľko táto bola spísaná na predtlačenom formulári. Povaha rozhodcovskej zmluvy bola teda adhézna, a preto ju spotrebiteľ mohol buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah rozhodcovskej zmluvy bol oprávneným vopred pripravený. Len s ťažkosťami možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie, a to i vzhľadom na jeho poučenie zo strany veriteľa, ktoré sa dotklo okrajovo len skutočnosti, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, resp. aj v konaní pred súdom. Záverom súd prvého stupňa podotkol, že na to, aby rozhodcovská zmluva alebo doložka pri spotrebiteľskej zmluve spĺňala znak individuálneho dojednanía, spôsob jej individuálneho dojednanía nesmie vzbudzovať pochybnosti o zrozumiteľnom a určitom prejave vôle, z ktorého bude jasné, že spotrebiteľovi boli poskytnuté všetky potrebné informácie a spotrebiteľ bude mať možnosť výberu prijať alebo neprijať návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky, čo musí byť na ťarchu dodávateľa aj náležite preukázané.

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Vzhľadom na uvedené, súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Uznesenie bola vydané vyšším súdnym úradníkom.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania. Poukázal na zmatečnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré sa odvoláva na rozhodcovskú doložku (a jej neplatnosť), ktorá mala byť uzavretá medzi účastníkmi, terminologicky správne a v súlade so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) má byť nazývaná rozhodcovskou zmluvou, keďže bola technicky a formálne uzavretá ako samostatná zmluva na samostatnej listine. Rozhodcovská zmluva bola zjednaná alternatívne, teda tak, že v prípade sporu majú zmluvné strany možnosť svojich práv voči druhej strane domáhať sa buď na všeobecnom súde alebo na rozhodcovskom súde. Odvolával sa na dôvodovú správu k § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Exekučnému súdu vytykal, že ten sa pri rozhodovaní neúplne zaoberal rozhodcovskou zmluvou, dôsledkom čoho sú nielen zjavné chyby a nedostatky v zistení skutkového stavu, ale neobstojí ani jeho následné právne posúdenie. Rozhodcovská zmluva predstavuje individuálnu dohodu, ktorá nie je (resp. nebola) podmienkou uzavretia paralelnej zmluvy o revolvingovom úvere. Ďalej uviedol, že má za to, že v danom prípade povinný jednoznačne mohol ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy, bol riadne poučený o obsahu a význame rozhodcovskej zmluvy, čo svojím podpisom na nej potvrdil. Povinný mohol od uzavretej zmluvy odstúpiť. Záver exekučného súdu, že rozhodcovská zmluva je zmluvou formulárovou a bez možnosti zmeniť jej obsah, nie je správny. Odvolával sa tiež na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 14/2011 zo dňa 22. novembra 2012 a sp. zn. 4 Cdo 159/2009 zo dňa 16. júna 2009 a sp. zn. 3M Cdo 11/2010 a na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoE/372/2013 zo dňa 21. novembra 2013 a sp. zn. 1CoE/328/2013 zo dňa 10. decembra 2013 a na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/4/2014-42 zo dňa 31.01.2014.

Sudkyňa súdu prvého stupňa po oboznámení sa s napadnutým uznesením a s podaným odvolaním vyslovila súhlas s rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka a vec bola predložená odvolaciemu súdu v zmysle ustanovenia § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné ako správne potvrdiť. Je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd SR už vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 Najvyšší súd SR judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia

Ústavného súdu SR vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1. novembra 2011.

Odvolačný súd nevidí žiaden dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej zmluve pretože podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky, obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet.

Odvolačný súd sa pri rozhodovaní riadil aj spoločným stanoviskom občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. septembra 2010 podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. decembri 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008.“

Odvolačný súd rovnako nevidí dôvod ani na odklon od právneho názoru, ktorý by mal byť oprávnenému známy z viacerých uznesení tunajšieho odvolacieho súdu sp. zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012, 6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na situáciu, keď zmluvný vzťah (hlavný a vedľajší) bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodcovský súd podľa výberu zmluvnej strany podávajúcej žalobný návrh. Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sóló“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle ustálenej judikatúry. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť bydliska povinného od miesta rozhodcovského konania je podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúca (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editorial).

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon).

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku s cieľom dosiahnuť ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Na záver odvolací súd vo vzťahu k odvolacej námietke oprávneného, ktorý poukazuje na terminologickú nesprávnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, keď súdu prvého stupňa vytyka nesprávne označenie rozhodcovská doložka namiesto označenia rozhodcovská zmluva, vyslovuje pochybnosť, v akom rozsahu sa oprávnený vôbec oboznámil so samotným uznesením, ktoré odvolaním napadol, keďže podané odvolanie a v ňom uvedené argumenty v tejto časti vôbec nereagujú na závery obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. V odôvodnení napadnutého uznesenia totiž niet ani zmienky o tom, že by súd prvého stupňa používal označenie rozhodcovská doložka, tak ako to v podanom odvolaní tvrdí oprávnený. Súd prvého stupňa vzhľadom na obsah súdneho spisu a v súlade so ZoRK v odôvodnení napadnutého rozhodnutia používa zákonný pojem rozhodcovská zmluva. V tejto súvislosti sa odvolaciemu súdu viac než pravdepodobné vo svetle tejto odvolacej námietky javí nedostatok náležitej starostlivosti oprávneného pri oboznamovaní sa s obsahom napadnutého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, pretože oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný a ostatným účastníkom v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.